

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰
۳	علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵
۵	منطق	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اقتصاد	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵

پدید آورندگان آزمون

طراحان:

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	پیمان طیار، میثم خشنودی، سعید رازورز، علی حسینی نوه، رضا خان بابایی، عباس مالکی، علی آزاد
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری نیا، سعید جعفری، محمد نورانی، علی صیدانلو، محمدعلی دولت خواهی، مبین محمدی تراکمه
عربی، زبان قرآن (۱)	محمد رضا سوری، امیرعلی فردین، رضا مهدیزاده
منطق	پرگل رحیمی، موسی سپاهی، امیر محمد قلعه کاهی، محمد رضا شریفی، یاسین ساعدی
اقتصاد	سارا شریفی، احسان عالی نژاد، سپیده فتح الهی، نگین مرسلی
ریاضی و آمار (۲)	رضا خان بابایی، علی آزاد، عباس مالکی، میثم خشنودی
علوم و فنون ادبی (۲)	محمد نورانی، سعید جعفری، عارفه سادات طباطبایی نژاد، احمد فهیمی، ابراهیم رضایی مقدم، افشین کیانی، سمیه قانی بلی
روان شناسی	محمد حبیبی، فاطمه ابراهیمیان، حمیدرضا توکلی، محمد عرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن (۲)	علی اکبر ایمان پرور، خدیجه علی پور، حمیدرضا قائدامینی، آرمین ساعدپناه، مجید همایی، افشین کریمیان فرد
فلسفه (۱)	سید محمد مهدی طباطبایی، غلامحسین عزیزی، مهرشاد ایمانی نسب، محمد رضایی بقا، علیرضا نصیری، پرگل رحیمی، کوثر دستورانی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	عباس مالکی	محمد بحرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت کار امیر محمد علی پور سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری نیا	مریم پیروی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی مانده ملکی
عربی، زبان قرآن (۱)	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	مهدی یعقوبیان مسلم احمد نژاد
منطق	یاسین ساعدی	امیر محمد حسینی، فرهاد علی نژاد	سوگند بیگلری	محمد حسین صادق پور علی بدری
اقتصاد	سارا شریفی	سینا غلامی	سجاد حقیقی پور	زهره شمسایی
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت کار امیر محمد علی پور سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری نیا	مریم پیروی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی مانده ملکی
روان شناسی	محمد حبیبی	محیا مالکی	محمد صدرا پنجه پور	مریم عابدی
عربی، زبان قرآن (۲)	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی	مسلم احمد نژاد مهدی یعقوبیان
فلسفه (۱)	یاسین ساعدی	نگین مرسلی، فرهاد علی نژاد	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید:

مدیر گروه	فرهاد علی نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفتر چه: سوگند بیگلری
مسئول دفتر چه	ملیکا ذاکری
حروف چین و صفحه آرا	مهین علی محمدی جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

نمایش داده‌ها

فصل ۴ درس ۱ و ۲

صفحه ۹۹ تا ۱۱۷

۱- برای رسم یک نمودار اگر هدف فقط نمایش «سهم هر بخش از کل» باشد، اما تعداد دسته‌ها زیاد (مثلاً ۱۲ دسته) باشد. بهترین انتخاب کدام است؟

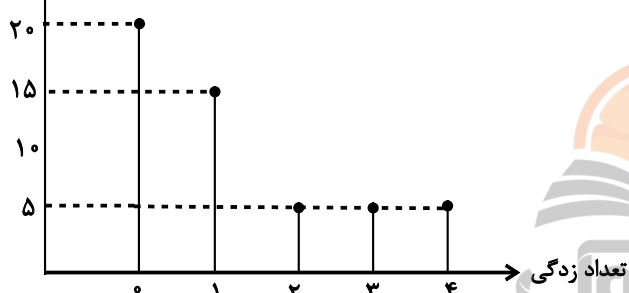
(۱) نمودار دایره‌ای چون همیشه مناسب سهام است.

(۲) نمودار میله‌ای چون مقایسه دقیق‌تر می‌دهد.

(۳) نمودار پراکندگی چون رابطه نشان می‌دهد.

(۴) نمودار خط شکسته چون روند نشان می‌دهد.

فراوانی

۲- طبق نمودار میله‌ای چند درصد مانتوهای تولیدی ۲ یا کمتر از ۲ مورد زدگی دارد؟

(۱) ۴۰ درصد

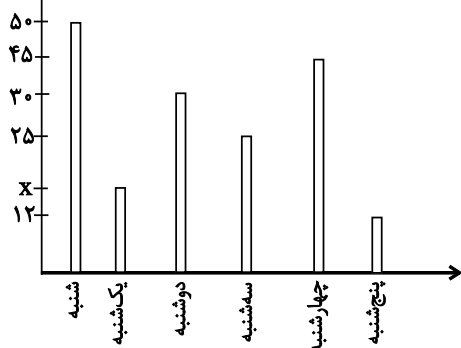
(۲) ۸۰ درصد

(۳) ۵۰ درصد

(۴) ۶۰ درصد

۳- نمودار زیر نشانگر میانگین تعداد مراجعان به بانک در روزهای هفته است. اگر زاویه مرکزی روز دوشنبه در نمودار دایره‌ای متناظر برابر ۶۰ درجه باشد،

هزار نفر

چند درصد مراجعان در روز یکشنبه به بانک می‌روند؟

(۱) ۱۰

(۲) ۱۵

(۳) ۱۸

(۴) ۲۰

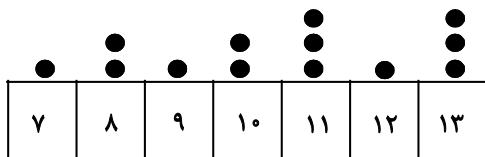
۴- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر، برای داده‌ها نمودار جعبه‌ای رسم می‌کنیم. نسبت دامنه میان چارکی به طول سبیل سمت راست کدام است؟

(۱) ۴

(۲) ۸

(۳) ۳

(۴) ۶

۵- کدام متغیر نمی‌تواند متغیر سوم در نمودار حبابی باشد؟

(۱) تعداد دانش‌آموزان یک کلاس

(۲) مساحت زمین

(۳) کدملی

(۴) وزن افراد

۶- اگر نمودار حبابی را به راداری تبدیل کنیم، زاویه بین هر ۲ شعاع متوالی در نمودار راداری چند درجه است؟

(۱) ۱۲۰

(۲) ۶۰

(۳) ۹۰

(۴) ۱۸۰

۷- در یک نمودار راداری، یک واحد به تعداد متغیرها اضافه می‌کنیم. در این صورت زاویه بین دو شعاع متوالی ۳۰ درجه کاهش پیدا می‌کند. تعداد

متغیرهای اولیه کدام است؟

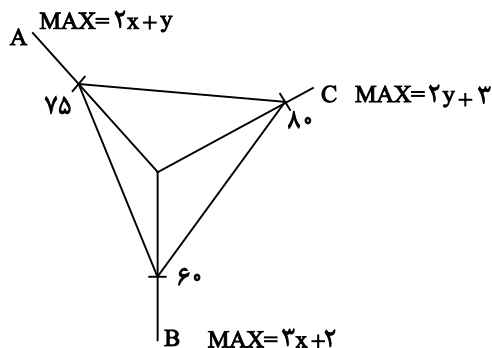
(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۵

(۴) ۶

۸- اگر در نمودار زیر متغیر A و B با هم برابر باشند و متغیر C برابر با ۱۲ باشد، کدام گزینه برحسب مقدار ماکزیمم درست است؟

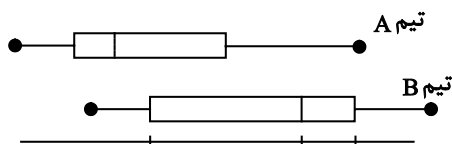
(۱) $\max A > \max C > \max B$

(۲) $\max C > \max A > \max B$

(۳) $\max B > \max A > \max C$

(۴) $\max C > \max B > \max A$

۹- با توجه به نمودار جعبه‌ای امتیازات کسب شده دو تیم A و B کدام گزینه درست نیست؟

(۱) تقریباً ۲۵ درصد امتیازات تیم A از $\min$ امتیازات تیم B کمتر است.

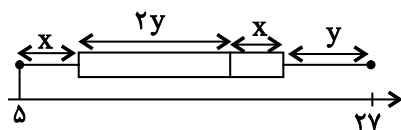
(۲) ماکزیمم امتیازات تیم B از ماکزیمم امتیازات تیم A بیشتر است.

(۳) ماکزیمم امتیازات تیم A از امتیاز بیش از ۵۰ درصد تیم B کمتر است.

(۴) میانه امتیاز تیم B از چارک سوم امتیاز تیم A بیشتر است.

۱۰- با توجه به نمودار جعبه‌ای شکل زیر، اگر مجموع چارک اول و سوم برابر با ۳۳ باشد، میانه داده‌ها کدام است؟

(۱) ۲۰

(۲) ۱۹

(۳) ۱۸

(۴) ۱۶

جناس و انواع آن و
کارگاه تحلیل فصل
درس ۱۲
صفحه ۹۷ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- به ترتیب آرایه‌های «جناس همسان، تشبیه، تلمیح، مجاز، حس آمیزی» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) همچو یعقوب آمد از هر سو به سویم تیر حزن
ب) غلام آن لب ضحاک و چشم فتّانم
ج) این باد و بروت و نخوت اندر بینی
د) نه دست آن که بگیریم زلف ماهی را
ه) نگر تا چه گوید سخن‌گوی بلخ
- سوی چشم رفت، آن شیرین نگار از من رمید
که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت
آن روز که از عمل بیفتی بینی
نه روز روشنی از پی شب سیاهی را
که باشد سخن گفتن راست تلخ
- ۱) ج - الف - د - ب - ه
۲) ج - الف - ب - د - ه
۳) ب - ه - الف - د - ج
۴) ب - ه - د - ج - الف

۱۲- آرایه نوشته‌شده مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) ز بس که فیض عطا ریخت بر چمن باران
۲) شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق
۳) خواجه در ابریشم و ما در گلیم
۴) طوطی چو سخن‌گویی پیش شکر می‌برد
- ز بار منت او گردن بنفشه خمید (تشخیص - حسن تعلیل)
با همه تیغ بر کشم وز تو سپر بیفکنم (تضاد - مجاز)
عاقبت ای دل همه یکسر گلیم (جناس همسان - تلمیح)
طوبی چو روان گردی بر رهگذرت میرد (مراعات نظیر - جناس همسان)

۱۳- در کدام بیت جناس همسان (تام) به کار نرفته است؟

- ۱) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی
۲) تو را آهنگ وصل ما نباشد گو مباش
۳) من از اول روز دانستم که با شیرین در افتادم
۴) تار زلفت را جدا مشاطه گر از شانه کرد
- این زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
دوستان را جز به دیدار تو هیچ آهنگ نیست
که چون فرهاد باید شست، دست از جان شیرینم
دست آن مشاطه را باید جدا از شانه کرد
- ۱۴- در همه گزینه‌ها به جز ... جناس وجود دارد.

- ۱) ای منور به تو نجوم جلال
۲) مهره توان برد، مار اگر بگذارد
۳) اهل دین را به توسست استظهار
۴) نه ملک را ز طاعت تو ملام
- وی مقرر به تو رسوم کمال
غنچه توان چید، خار اگر بگذارد
اهل کین را به توسست استیصال
نه فلک را ز خدمت تو ملال

۱۵- در کدام بیت هر دو نوع جناس همسان و ناهمسان به کار رفته است؟

- ۱) هر کسی کاه دور ماند از اصل خویش
۲) نالم ز دل چو نای من اندر حصار نای
۳) بر سمرقند اگر بگذری ای باد سحر
۴) شد آن زمانه که رویش به سان دیبا بود
- باز جوید روزگار وصل خویش
پستی گرفت همت من زین بلند جای
نامه اهل خراسان به بر خاقان بر
شد آن زمانه که مویش به سان قطران بود

۱۶- در همه گزینیه‌ها به جز ... جناس ناهمسان وجود دارد.

(۱) گدا را چو حاصل شود نان شام	چنان خوش بخسبد که سلطان شام
(۲) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را	مهر لب او بر در این خانه نهادیم
(۳) من که باشم در آن حرم که صبا	پرده دار حریم حرمت اوست
(۴) سعدیا گر نکند یاد تو آن ماه، مرنج	ما که باشیم که اندیشه ما نیز کند

۱۷- تقطیع کدام مصراع درست است؟

- (۱) چشم دل باز کن که جان بینی: چشم دل با/ ز کن ک جان/ بی نی
- (۲) بی وفا حالا که من افتاده‌ام از پا چرا؟: بی وفا/ حالا/ ک من اف تا/ د ام از پا/ چ را
- (۳) ز هستی مراندیشه را راه نیست: ز هس تی م/ رن دی ش را/ راه نیست
- (۴) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم: ب یا تا قد/ ر یک دی/ گر ب دا نیم

۱۸- الگوی حروف قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) صد شکر گویم هر زمان، هم چنگ را هم جام را	کاین هر دو بردند از میان، هم ننگ را هم نام را
(۲) بعد از این دست من و دامن آن سرو بلند	که به بالای چمان از بن و بیخم برکند
(۳) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت	برآید که ما خاک باشیم و خشت
(۴) چو شد روز رستم بپوشید گبر	نگهبان تن کرد بر گبر بیر

۱۹- مفهوم کدام بیت در برابر آن نادرست آمده است؟

(۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق	مژه بر هم نزنند، گر بزنی تیر و سنانش (تحمل جفای معشوق)
(۲) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را	مهر لب او بر در این خانه نهادیم (وفاداری معشوق)
(۳) کنونت که چشم است اشکی ببار	زبان در دهان است عذری بیار (سفارش به غنیمت شمردن فرصت عمر)
(۴) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت	برآید که ما خاک باشیم و خشت (ناپایداری عمر)

۲۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات یکسان نیست؟

(۱) جهان‌ا چه بدمهر و بدخو جهانی	چو آشفته بازار بازارگانی
(۲) مکن تکیه بر ملک دنیا و پشت	که بسیار کس چون تو پرورد و گشت
(۳) خمر دنیا با خمار و گل به خار آمیخته‌ست	نوش می‌خواهی هلا! گر پای داری نیش را
(۴) جهان‌ا چه بد مهر و بدگوهری	که خود پرورانی و خود بشکری

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۲۱- کدام گزینه، درباره حکایت زیر از گلستان سعدی، درست نیست؟

«یاد دارم که در ایام طفولیت متعبد بودمی و شب‌خیز و مولع زهد و پرهیز. شبی در خدمت پدر رحمة‌الله علیه نشسته بودم و همه شب دیده بر هم نبسته و مصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته. پدر را گفتم: از اینان یکی سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگزارد. چنان خواب غفلت برده‌اند که گویی نخفته‌اند که مرده‌اند. گفت: جان پدر! تو نیز اگر بختی به از آن که در پوستین خلق افتی.»

(۱) حذف افعال به قرینه مشهود در متن وجود دارد و واژگان عربی، بسیار است.

(۲) پیام نهایی حکایت، نکوهش مردم‌آزاری است.

(۳) سعدی، از آرایه‌های تشبیه و کنایه استفاده کرده است.

(۴) «را» در معنای «به» به‌کار رفته است.

۲۲- در کدام بیت، هر دو نوع جناس (همسان و ناهمسان) به‌کار رفته است؟

(۱) گرچه سر عربده و جنگ داشت تنگ شکر در دهن تنگ داشت

(۲) طومار ندامت است طبع من حرفی است هر آتشی ز طومارم

(۳) این جمله جان‌ها را در عشق چنگ سازم وز چنگ بی‌زبان من سیصد زبان برآرم

(۴) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

۲۳- در چند بیت از ابیات «جناس» وجود دارد؟

الف) چو کحلِ بینشِ ما خاکِ آستانِ شماست

ب) شب هجر است و دارم بر فلک دست دعا اما

ج) موی و رویت روز و شب در چشم ماست

د) بیفتد بار اندوه فراقش، از دل سلمان

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲۴- در هر دو بیت کدام گزینه آرایه «اشتقاق» به‌کار رفته است؟

الف) خدایگانا فرخنده مهرگان آمد

ب) ز مشرق سرکوی آفتاب طلعت تو

ج) تنور لاله چنان برفروخت باد بهار

د) هزار شکر که دیدم به کام خویش باز

هـ) بر ما بسی کمان ملامت کشیده‌اند

(۱) الف، ب (۲) د، الف (۳) هـ، الف (۴) د، هـ

۲۵- آرایه‌های «استعاره، جناس همسان، تلمیح، تضاد و تشبیه» به‌ترتیب در کدام گزینه آمده‌اند؟

الف) مرغ‌سان از قفس خاک هوایی گشتم

ب) صبا به خوش‌خبری هدهد سلیمان است

ج) بیگانه گشتم از همه خوبان به مهر تو

د) چه لعبت است که از مهر ماه رخسارش

هـ) ای داد، کس به داغ دل باغ، دل نداد

(۱) هـ - د - ب - ج - الف (۲) ب - ج - الف - هـ - د (۳) الف - د - ب - هـ - ج (۴) ج - ب - الف - هـ - د

۲۶- در کدام گزینه، واژگان دارای اشتقاق، جناس هم دارند؟

- (۱) گسستم ز دنیای جافی امل تو را باد بند و گشاد و عمل
- (۲) ناجنس بی ادب ره او می رود سزد مستکره ار به شرع ادیبان شود جناس
- (۳) وقت منظر شد و وقت نظر خرگاه است دست تابستان از روی زمین کوتاه است
- (۴) همه جور زمانه بر فضلاست بوالفضول از جفاش زاستر (دورتر) است

۲۷- نشانه‌های هجایی روبه‌روی کدام مصراع درست است؟

- (۱) قومی چو دریا کف‌زنان چون موج‌ها سجده‌کنان: U-U-U-U-U-U-U-U
- (۲) جان را از او خالی مکن تا برده‌د اعمال‌ها: U-U-U-U-U-U-U-U
- (۳) باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند: U-U-U-U-U-U-U-U
- (۴) ای ساریان با قافله مگذر مرو زین مرحله: U-U-U-U-U-U-U-U

۲۸- نشانه‌های هجایی کدام مصراع برابر با «-U-U-U-» است؟

- (۱) بیش از این طاقت هجرانم نیست چشمم از گریه دوش ناسوده است
- (۲) بشنو از نی چون حکایت می‌کند دوهفته رفت که ننواختی به نیم‌نگاهی

۲۹- الگوی حروف اصلی قافیه در کدام بیت، «مصوت + صامت + صامت» است؟

- (۱) آن جاست دل من و هم آن جاست کسان کیج کلّه بلندبالاست
- (۲) نظر حق به ماست از همه خلق خلقت ما جداست از همه خلق
- (۳) آن زخم که از تو بر دل ماست مشنو که به مرهمی توان کاست
- (۴) دولت اکنون ز امن و عدل جداست هر که ظالم‌تر است ملک او راست

۳۰- کدام بیت مفهومی نظیر بیت زیر ندارد؟

- (۱) «مرا زمانه ز یارم به منزلی انداخت
ای صبا نکه‌تی از کوی فلانی به من آر
- (۲) «که راضی‌ام به نسیمی کزان دیار آید»
خسته و زار غمم راحت جانی به من آر
- (۳) قلب بی حاصل ما را بزن اکسیر مراد معنی از خاک در دوست نشانی به من آر
- (۴) منکران را هم از این می‌دو سه ساغر بچشان و گر ایشان نستانند روانی به من آر
- (۵) گردی از رهگذر دوست به کوری رقیب بهر آسایش این دیده خون‌بار بیار

یا مَنْ فِي الْبَحْرِ عَجَابِيَّةٌ
درس ۸
صفحه ۱۰۵ تا ۱۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۳۱ - ۳۵)

۳۱- ﴿وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾:

- (۱) و مرا با رحمت خود در (میان) بندگان شایسته‌ها وارد کن.
- (۲) و مرا با رحمت خویش میان بندگان که شایسته هستند قرار بده.
- (۳) و مرا با رحمتی که صاحب آن هستی میان بندگان درست‌کارت وارد کن.
- (۴) مرا با رحمت در (میان) بندگانی که درست‌کار هستند، قرار بده.

۳۲- «لَمَّا عَزَمْتَ أَنْ تَشْكُرَ مُنْقَذَهَا مَا وَجَدْتَ أَحَدًا وَلَكِنَّهَا شَاهَدَتْ دَلْفَيْنِ تَقْفَرُ قَرْبَهَا فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ!»

- (۱) همین که درخواست کرد از آن که نجاتش داده تشکر نماید دلفین‌هایی را نزدیکش دید که می‌پرند!
- (۲) هنگامی که عزم تشکر از نجات‌دهنده را نمود کسی را ندید اما دلفینی را دید که نزدیک او داشت می‌پرید!
- (۳) وقتی که تصمیم گرفت از نجات‌دهنده‌اش تشکر کند کسی را نیافت ولی دلفین‌هایی را دید که با شادمانی در آب می‌پریدند!
- (۴) زمانی که قصد نمودم از نجات دهنده‌ام تشکر نمایم کسی را نیافتم اما دلفین‌هایی را دیدم که نزدیکش با شادی می‌پرند!

۳۳- «إِجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا»:

- (۱) مرا در چشمم، کوچک و در چشم‌های مردم، بزرگ قرار بده.
- (۲) مرا در چشم‌های خودم، کوچک و در چشم مردم، بزرگ قرار بده.
- (۳) در نظر خودم، کوچک و در نظر مردم، بزرگ قرار بده.
- (۴) در نظرم، کوچک‌تر و در انظار مردم، بزرگ قرار بده.

۳۴- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) ذِكْرُ اللَّهِ شِفَاءُ الْقُلُوبِ: یاد خدا شفای دل می‌شود!
- (۲) آفَةُ الْعِلْمِ النَّسيَانُ: آفت علم و دانش فراموشی است!
- (۳) الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ: همنشین شایسته بهتر از تنهایی است!
- (۴) لِسَانُ الْمُقَصِّرِ قَصِيرٌ: زبان مقصر کوتاه است!

۳۵- «دلفین از حیوانات پستانداری است که به بچه هایشان شیر می‌دهند»:

- (۱) الدُّلْفَيْنِ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- (۲) الدُّلْفَيْنِ مِنَ اللَّبُونَاتِ الَّتِي تُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- (۳) مِنْ حَيَوَانَاتِ لَبُونَةِ الدُّلْفَيْنِ الَّتِي يُرْضِعُ صِغَارَهَا!
- (۴) دلفین عن الحيواناتِ الَّتِي يُرْضِعُ صِغَارَهَا!

۳۶- عین الصحيح لترجمة الكلمة في العبارة «الأنف عضو لا يمكن الشَّم بدونه»:

(۱) شنیدن (۲) بوییدن (۳) دیدن (۴) چشیدن

۳۷- «شَرَفُ الْمَرْءِ بِالْعِلْمِ وَالْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَالنَّسَبِ!» عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

- (۱) اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش بد است / تربیت ناهل را چون گردکان بر گنبد است
- (۲) تا کسی گر از کسی بالا نشیند عیب نیست / روی دریا خس نشیند قعر دریا گوهر است
- (۳) شرف مرد به جود است و کرامت به وجود / هر که این دو ندارد عدمش به ز وجود
- (۴) اعتبار آدمی در دانش و فضل است و بس / نه به مال و جاه و منصب، نه به نام و نسب

۳۸- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ حَرْفٌ يَذُلُّ عَلَى مَعْنَى الْفِعْلِ:

- (۱) لِرُؤْيَا جَمَالِ آثَارِ بِلَادِنَا وَ طَبِيعَتِهَا الْخَلَابَةِ السَّائِحُونَ يَأْتُونَ إِلَيْهَا فِي كُلِّ سَنَةٍ!
- (۲) عَلَيْنَا أَنْ نَحْتَرَّمَ الْمُعَلِّمِينَ الَّذِينَ يُحَاوِلُونَ لِنَجَاحِنَا!

(۳) فَلِلْغُرَابِ صَوْتُ عَجِيبٍ يُحَدِّثُ بِهِ الْحَيَوَانَاتِ فِي الْغَابَةِ!

(۴) قَالَ الْأَبُ: لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ وَ سَمْعُهُ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!

۳۹- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَمْ تُذَكَّرْ نُونُ الْوِقَايَةِ:

(۱) تُحَيِّرُنِي هَذِهِ الظَّاهِرَةُ الْعَجِيبَةُ جَدًّا!

(۲) رَبِّ إِرْحَمْنِي وَ اِرْحَمْ وَالِدَيَّ وَ جَمِيعَ النَّاسِ!

(۳) قَالَ الطَّالِبُ: يُعْجِبُنِي مَعْلَمُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ لِأَنَّهُ سَعَى لِتَعْلَمِنَا!

(۴) لَا تَحْزَنِي يَا بَنَّتِي! إِنَّ الدَّهْرَ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ!

۴۰- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَيْسَتْ (يُن) عِلَامَةُ الْجَرِّ:

(۱) شَاهَدَ أَعْضَاءَ الْأُسْرَةِ فَلَمَّا رَأَوْا رَائِعًا عَنِ الدَّلَافِينِ!

(۲) أَلَا تَعْلَمُ بِأَنَّ خَمْسَ سَكَانٍ الْعَالَمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ!

(۳) إِنَّ هَذَا الْمُزَارِعَ قَسَمَ الْمَزْرَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ!

(۴) عَلَيْنَا أَنْ نُصَلِّيَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ لِأَنَّهُمْ يَهْدُونَنَا!

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
سنجشگری در تفکر
درس ۹ و ۱۰
صفحه ۸۳ تا ۱۱۳

۴۱- کدام گزینه نمونه‌ای از قضیه شرطی «منفصل مانعة الجمع» است؟

- (۱) عدد طبیعی یا زوج است یا فرد.
- (۲) امروز یا سه‌شنبه است یا چهارشنبه.
- (۳) الان یا روز است یا شب.
- (۴) چراغ خانه یا خاموش است یا روشن.

۴۲- کدام گزینه مقایسه دقیق‌تری میان قضیه شرطی «منفصل حقیقی» و «منفصل مانعة الجمع» را ارائه می‌دهد؟

- (۱) در هر دو، اجتماع صدق دو طرف محال است؛ اما تنها در منفصل حقیقی، اجتماع کذب نیز محال است.
- (۲) در هر دو، اجتماع کذب دو طرف محال است؛ اما تنها در منفصل مانعة الجمع، اجتماع صدق نیز محال است.
- (۳) در منفصل حقیقی، فقط اجتماع صدق محال است؛ اما در منفصل مانعة الجمع، هم اجتماع صدق و هم اجتماع کذب محال است.
- (۴) تفاوت این دو تنها در لفظ «یا» است و از نظر امکان صدق و کذب، تفاوتی ندارند.

۴۳- کدام یک از قیاس‌های استثنایی اتصالی زیر معتبر نیست؟

- (۱) اگر این فیلم را ببینی، دلبسته آن می‌شوی. فیلم را دیدی؛ پس دلبسته آن شدی.
- (۲) اگر باران ببارد، زمین خیس می‌شود. زمین خیس نشد؛ پس باران نباریده است.
- (۳) اگر چراغ را روشن کنی، اتاق روشن می‌شود. چراغ را روشن کردی؛ پس اتاق روشن شد.
- (۴) اگر مطالعه کنی، نمره خوب می‌گیری. مطالعه نکردی؛ پس نمره خوب نخواهی گرفت.

۴۴- به ترتیب، هر یک از عبارت‌های زیر، جزء کدام دسته از قضایای شرطی منفصل می‌باشند؟

- الف) «این قضیه یا حمله است یا شرطی منفصل غیرقابل جمع در کذب.»
ب) «برای ورود به سامانه، یا کد ملی را وارد کن یا شماره دانشجویی را.»

(۱) مانعة الجمع - مانعة الرفع (۲) منفصل حقیقی - مانعة الجمع

(۳) مانعة الرفع - منفصل حقیقی (۴) مانعة الجمع - منفصل حقیقی

۴۵- عبارت زیر، به ترتیب از نظر منطقی معتبر است یا نامعتبر و علت اعتبار یا عدم اعتبار آن چیست؟

«اگر ورزش کنم، کاهش وزن خواهم داشت. ورزش نکردم؛ پس کاهش وزن نداشته‌ام.»

- (۱) نامعتبر - رفع تالی (۲) معتبر - رفع تالی
(۳) نامعتبر - رفع مقدم (۴) معتبر - وضع مقدم

۴۶- اگر فردی پیش از پذیرش یک ادعا، اعتبار منابع، شواهد و استدلال‌های آن را بررسی کند و سپس درباره آن تصمیم بگیرد، رفتار او بیش از همه نشان‌دهنده کدام ویژگی متفکر نقاد است؟

- (۱) افزایش سرعت در تصمیم‌گیری
- (۲) تکیه بر تجربه‌های شخصی به جای منطق
- (۳) ارزیابی موضوع از جنبه‌های مختلف
- (۴) پذیرش دیدگاه اکثریت بدون طرح پرسش

۴۷- در کدام گزینه هر سه عبارت به‌کاررفته دارای بار ارزشی یکسانی هستند؟

- (۱) او آدم خسیس و ناخن‌خشی است. - همسایه به من گفت: تو انسان بسیار دوراندیشی هستی. - خواهر مریم همه چیز را یادداشت می‌کند.
- (۲) دوستم دیروز به همکاری در شرکت پیشرفته‌ای فراخوانده شد. - زهرا با ۳۰ سال سن جویای کاری شرافتمندانه است. - من و پدرم با احترام به هم، در این مسئله تفاوت نظر داریم.
- (۳) تو به‌خاطر تنبلی زیاد، همواره در زندگی راحت‌طلب بوده‌ای. - همکار بی‌مسئولیتیم در محیط کار همواره چرت می‌زند. - با صدای بلند صحبت کن.
- (۴) محمد شهید شد. - نرگس ساده‌زیست است. - علی دیروز در تصادف کشته شد.

۴۸- در کدام یک از گزینه‌های زیر، مغالطه‌ای متفاوت از سایر گزینه‌ها به کار رفته است؟

- (۱) این پروژه به اندازه‌ای دشوار است که هیچ‌کس نمی‌تواند آن را انجام دهد.
- (۲) - چرا این وسیله گران را خریده‌ای؟ - یعنی می‌گویی حق ندارم حتی یک سکه هم برای خودم خرج کنم؟!
- (۳) اگر برای فرزندان این دوره آموزشی را تهیه نکنید، چگونه در آینده به آنها می‌خواهید بگویید که والدین دلسوزی بوده‌اید؟
- (۴) در تصادف اتوبوس، تنها ۵ نفر جان خود را از دست دادند؛ در صورتی که در تصادف قبلی ۲۰ نفر کشته شده بودند؛ پس باید از مسئولین تشکر کرد.

۴۹- به‌ترتیب، درباره عبارت‌های «استفاده از دختر بچه برای گدایی‌کردن» و «من تمام عمرم را به گریه گذراندم»، کدام گزینه درست است؟

- (۱) اولی دارای مغالطه «توسل به احساسات» و دومی دارای مغالطه «مسموم کردن چاه» است.
- (۲) عبارت دوم هم می‌تواند زمینه‌ساز مغالطه «توسل به احساسات» و هم مغالطه «بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی» باشد.
- (۳) مغالطه به‌کاررفته در عبارت «تمام ورزشکاران بزرگ از این مکمل استفاده کرده‌اند» همانند مغالطه به‌کاررفته در عبارت دوم صورت سؤال است.
- (۴) اولی دارای مغالطه «مسموم کردن چاه» و دومی دارای مغالطه «توسل به احساسات» است.

۵۰- در کدام گزینه، هدف از استدلال به‌درستی با نوع آن تطابق داده شده است؟

- (۱) ریاضی‌دان برای اثبات یک قضیه از برهان استفاده می‌کند تا دیگران را قانع سازد که ریاضی‌دان خوبی است.
- (۲) یک سخنران تبلیغاتی با استفاده از زبان بدن و تماس چشمی، در پی غلبه بر مخاطب است.
- (۳) یک استاد فلسفه برای تبیین مفهوم عدالت، از برهان بهره می‌برد تا حقیقت را نشان دهد.
- (۴) در مناظره انتخاباتی، هر نامزد می‌کوشد با استدلال‌های خود رأی‌دهندگان را به حقیقت برساند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

بودجه‌بندی / تصمیم‌گیری در
مخارج / پس‌انداز و سرمایه‌گذاری
درس ۱۲ تا درس ۱۴
صفحه ۱۳۹ تا ۱۶۰

۵۱- اگر مخارج سالیانه فردی، ۸۰ میلیون تومان و درآمد سالیانه وی ۸۷ میلیون تومان باشد و هزینه حمل‌ونقل ماهیانه این فرد ۲۰۰ هزار تومان باشد؛

چند درصد از مخارج سالیانه به حمل‌ونقل اختصاص دارد و میزان پس‌انداز سالیانه این شخص چقدر است؟

(۱) ۳ درصد - ۷ میلیون تومان

(۲) ۲/۵ درصد - ۸ میلیون تومان

(۳) ۳ درصد - ۸ میلیون تومان

(۴) ۲/۵ درصد - ۷ میلیون تومان

۵۲- کدام گزینه مراحل بودجه‌بندی را به‌درستی و به‌ترتیب بیان کرده است؟

(۱) فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و

درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده در جهت افزایش درآمد

(۲) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - کاهش هزینه‌های غیرضروری و درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده

در جهت افزایش درآمد - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه

(۳) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - کاهش هزینه‌های غیرضروری

و درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده در جهت افزایش درآمد

(۴) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه درآمد‌ها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و

درنظر آوردن فرصت‌های فراموش‌شده در جهت افزایش درآمد

۵۳- اگر میزان خمس سالیانه پرداختی فردی ۱۲ میلیون تومان و مجموع هزینه‌های فرد در طول سال ۶۶ میلیون تومان باشد، آنگاه:

الف) درآمد ماهیانه این فرد چقدر است؟

ب) در صورتی‌که خودروی این فرد در پایان سال نیاز به تعمیر داشته باشد و ایشان مجبور شود ۳ میلیون تومان از پس‌انداز خود را خرج کند، چقدر از

درآمد ایشان باقی می‌ماند و مشمول پرداخت خمس می‌شود؟

(۱) ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان - ۵۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۲) ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ تومان - ۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۱۲۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۵۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) ۱۲۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۵۴- عبارتهای کدام گزینه به ترتیب تکمیل کننده موارد الف، ب، ج در جدول زیر است؟

مراحل خرید هوشمندانه
مشکل و مسئله خودتان را دقیق مشخص کنید. دقیقاً به چه چیزی نیاز دارید؟ بررسی کنید که آیا آنچه می خواهید نیاز است یا خواسته و از چه راههایی می شود آن را برطرف کرد. آیا اصلاً راهی غیر از خرید کردن هم دارد؟
(الف)
(ب)
آن ویژگی هایی از کالای هدف را که بیشتر برایتان مهم است مشخص کنید. (در سه دسته: ویژگی هایی که می خواهید حتماً در کالای هدف باشد، آنهایی که اگر باشد بهتر است و در نهایت آنهایی که اصلاً نمی خواهید باشد).
(ج)
انتخاب کنید و بخرید.

(۱) الف) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه ای مشخص شده است، گزینه ها را بررسی کنید. ب) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید. ج) مشخص کنید که چه گزینه هایی در سطح پولی که شما می خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می توانید از وبسایت ها و فروشگاه های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید).

(۲) الف) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید. ب) مشخص کنید که چه گزینه هایی در سطح پولی که شما می خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می توانید از وبسایت ها و فروشگاه های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید. ج) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه ای مشخص شده است، گزینه ها را بررسی کنید.

(۳) الف) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید. ب) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه ای مشخص شده است، گزینه ها را بررسی کنید. ج) مشخص کنید که چه گزینه هایی در سطح پولی که شما می خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می توانید از وبسایت ها و فروشگاه های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید).

(۴) الف) با استفاده از جدولی که در قسمت خرید مقایسه ای مشخص شده است، گزینه ها را بررسی کنید. ب) مشخص کنید که چه گزینه هایی در سطح پولی که شما می خواهید هزینه کنید، وجود دارد (برای این کار می توانید از وبسایت ها و فروشگاه های اینترنتی استفاده کنید. موارد را در لیستی یادداشت کنید. ج) مشخص کنید که چه میزان قرار است هزینه کنید.

۵۵- شخصی برای داشتن یک خرید مقایسه ای، جدول مراحل خرید مقایسه ای را نوشته، اما فراموش کرده است که در مرحله دوم و سوم چه کاری باید انجام دهد، کدام گزینه ایشان را به درستی راهنمایی می کند؟

- (۱) فهرست گزینه ها - تصمیم گیری
(۲) تعریف مسئله - تصمیم گیری
(۳) فهرست گزینه ها - تعیین معیارها
(۴) تعیین معیارها - ارزیابی

۵۶- کدام یک از موارد زیر درست است؟

- (الف) فارکس، نام اختصاری سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد است.
(ب) در ایران ائتلاف مواد غذایی بسیار فراتر از متوسط جهانی است.
(ج) کل محصول غلات جهان، سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن می‌باشد.
(د) اگر مفهوم ائتلاف را به معنای دورریختن و هدر دادن منابع در نظر بگیریم، «اسراف» مفهومی عام‌تر از ائتلاف است.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «ب» - «د»

۵۷- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از موارد روش «ب» اشاره دارند؟

- (الف) چندین بار استفاده از یک بطری آب
(ب) تبدیل لباس کهنه به کیف پارچه‌ای
(ج) خودداری از خرید کالای غیرضروری
- (۱) باز مصرف - بازیافت - بازداشتن (۲) بازیافت - بازسازی - بهینه مصرف کردن
(۳) باز مصرف - بازسازی - بازتفکر (۴) بهینه مصرف کردن - بازیافت - بازداشتن

۵۸- کدام گزینه درباره تفاوت حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت صحیح است؟

- (۱) در هر دو نوع حساب، برداشت از سپرده تا پایان مدت قرارداد ممنوع است.
(۲) در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت برداشت از حساب آزاد است، اما در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت برداشت پیش از سررسید باعث کاهش سود تعیین شده می‌شود.
(۳) نرخ سود حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت همواره از حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت بیشتر است.
(۴) در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، بانک می‌تواند در طول دوره سرمایه‌گذاری نرخ سود را هر زمان که بخواهد تغییر دهد.

۵۹- فردی ۶۵ میلیون تومان سرمایه خود را به خرید سهام یک شرکت فرضی اختصاص داده است. اگر قیمت بازاری هر ورق سهم ۱,۵۰۰ تومان و کل

سود دریافتی به ۱۳ میلیون تومان رسیده باشد. در این صورت تعداد سهام و قیمت اسمی هر سهم به ترتیب، کدام است؟

- (۱) ۵۲,۰۰۰ عدد - ۱,۱۵۰ تومان (۲) ۲۵,۰۰۰ عدد - ۱,۲۵۰ تومان
(۳) ۵۲,۰۰۰ عدد - ۱,۲۵۰ تومان (۴) ۲۵,۰۰۰ عدد - ۱,۱۵۰ تومان

۶۰- کدام گزینه در خصوص بیمه نادریست است؟

- (۱) نظام‌های بیمه در کشورهای مختلف اغلب به نظام بیمه‌های اجتماعی، نظام بیمه تعاونی و نظام بیمه بازرگانی تقسیم‌بندی می‌شوند.
(۲) در بسیاری از کشورهای جهان، نظام‌های بیمه به منظور جبران پیامدهای ناشی از حوادث و وقایع پیش‌بینی نشده به وجود آمده‌اند.
(۳) بیمه‌گذار، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.
(۴) نظام‌های بیمه اجتماعی شامل بیمه‌های درمانی، بیمه‌های متقابل و تکافل می‌شود.

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اختیاری	۱۰	۶۱	۷۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اختیاری	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۳	روان شناسی	اختیاری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۲)	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۵	فلسفه (۱)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۲۰
۶	فلسفه (۱) - آشنا	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	

سؤالاتی که با نشان گر **نهایی** مشخص شده اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها (ترکیب دوشروطی)
استدلال ریاضی / تابع (توابع ثابت،
چندضابطه‌ای و همانی تا پایان تابع ثابت)
صفحه ۸ تا ۲۷

۶۱- در استدلال معتبر (قیاس استثنایی) زیر، کدام گزینه مقدمه دوم آن است؟

نهایی

$$\frac{a}{3} > \frac{b}{2} \Rightarrow 2a + 6 > 3b + 6$$

مقدمه اول:

مقدمه دوم:

نتیجه: $30 > 24$

(۴) $5 > 4$

(۳) $12 > 6$

(۲) $9 > 8$

(۱) $4 > 3$

۶۲- اگر گزاره‌های $p \sim q$ ، $p \Rightarrow r$ و $s \Leftrightarrow q$ درست باشند، کدام گزاره زیر درست است؟

نهایی

(۴) $(s \wedge q) \vee (p \Rightarrow q)$

(۳) $p \Leftrightarrow r$

(۲) $\sim r \wedge p$

(۱) $r \Rightarrow q$

۶۳- اگر تابع $f = \{(2, 3), (5, \sqrt{m-2n}), (6, k - \sqrt{m})\}$ یک تابع ثابت باشد، حاصل $3f(6) - 20$ کدام است؟

نهایی

(۴) -2

(۳) 2

(۲) -11

(۱) 11

۶۴- اگر p گزاره‌ای با ارزش درست، q گزاره‌ای با ارزش نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره مرکب همواره درست است؟

(۲) $\sim (q \wedge \sim p) \Leftrightarrow p$

(۱) $(p \vee q) \Rightarrow (q \wedge r)$

(۴) $\sim (r \Rightarrow p) \Leftrightarrow \sim q$

(۳) $(q \Rightarrow r) \Rightarrow r$

۶۵- کدام یک از گزاره‌های زیر دارای نماد ریاضی نادرست می‌باشد؟

(۱) مجموع مکعبات دو عدد بزرگ‌تر یا مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است: $x^3 + y^3 \geq (x + y)^3$

(۲) مربع مجموع ۲ عدد از مجموع مجذور آن ۲ عدد بیشتر است: $(x + y)^2 > x^2 + y^2$

(۳) مجموع معکوس‌های ۲ عدد بزرگ‌تر از مجموع آن دو عدد است: $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} > x + y$

(۴) مکعب مجموع ۲ عدد از مربع مجموع آن ۲ عدد سه واحد بیشتر است: $(x + y)^3 + 3 = (x + y)^2$

۶۶- کدام گزاره با گزاره $\sim (p \Rightarrow q) \vee \sim q$ هم‌ارز است؟

(۴) $\sim q$

(۳) q

(۲) $\sim p$

(۱) p

۶۷- اگر $g(x)$ یک تابع ثابت با دامنه $\mathbb{R}$ باشد، در این صورت حاصل $\frac{g(-20)}{g(20)}$ چقدر است؟ $(g(20) \neq 0)$

(۱) -۱ (۲) ۱

(۳) $\frac{1}{20}$ (۴) ۲۰

۶۸- عکس نقیض گزاره شرطی «اگر n^2 مربع کامل می‌باشد، n عددی اول نیست» کدام است؟

(۱) اگر n^2 مربع کامل نباشد، n عددی اول است. (۲) اگر n عددی اول نباشد، n^2 مربع کامل است.

(۳) اگر n عددی اول باشد، n^2 مربع کامل نیست. (۴) اگر n عددی اول نباشد، n^2 مربع کامل نیست.

۶۹- دانش‌آموزی استدلال زیر را انجام داده است. در مورد آن کدام گزینه را می‌توان نسبت داد؟

$$a > b$$

۱) $a - a > b - a$

۲) $2(a - a) > 2(b - a)$

۳) $\frac{2(a - a)}{b - a} > \frac{2(b - a)}{b - a}$

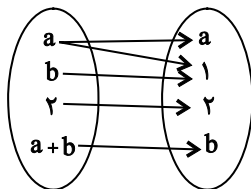
۴) $0 > 2$

(۱) در گام ۴ دچار خطا شده است. (۲) در گام ۳ دچار خطا شده است.

(۳) در گام ۲ دچار خطا شده است. (۴) در گام ۱ دچار خطا شده است.

۷۰- اگر نمودار پیکانی زیر، نمایان‌گر یک تابع باشد، b کدام مقدار می‌تواند باشد؟

(۱) ۱

(۲) ۲

(۳) ۳

(۴) صفر

تشبیه و کارگاه تحلیل فصل
سبک عراقی
صفحه ۲۶ تا ۴۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- براساس مفاهیم اشعار سبک خراسانی و عراقی، همه ابیات به‌جز ... به سبک عراقی سروده شده‌اند.

(۱) حافظ ز خویرویان بخت جز این قدر نیست	گر نیست رضایی حکم قضا بگردان
(۲) جای شکر است نگارا که تو در پیش منی	ور نبودی تو چنین بودمی امروز مگر
(۳) عقل تا تدبیر و اندیشه کند	رفته باشد عشق تا هفتم سما
(۴) گرچه از آتش دل چون خم می در جوشم	مهر بر لب زده خون می‌خورم و خاموشم

۷۲- کدام گزینه درباره نثر عراقی و پیش از آن نادرست است؟

- (۱) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت و اتقان مطالب کاسته شد و ضعف و انحطاط فکری این دوره را فرا گرفت.
- (۲) مدعیان عرفان، که به اقتضای زمان با مغولان کنار آمده بودند، اندک اندک اصالت خود را به دست آوردند.
- (۳) ادیبان در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و آوردن سجع‌های متوالی و بی‌روح روی آوردند.
- (۴) در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی باز می‌نوشتند.

۷۳- در عبارت زیر، مربوط به سبک عراقی چند اشتباه دیده می‌شود؟

«نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در نیمه دوم قرن هفتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر مصنوع در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. امیر علیشیرنویای چند کتاب از جمله «محاکمة اللغتين» را در این دوره به عربی نوشت.»

- (۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

۷۴- کدام گزینه، درباره «مختصات فکری» شعر سبک عراقی نادرست است؟

- (۱) ستایش زهد ریایی و وعظ و اندرز در شعر
- (۲) متعالی شدن مقام معشوق و گاه یکی شدن آن با معبود
- (۳) رواج برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا
- (۴) توجه به صفا و پالایش درون

۷۵- در کدام گزینه تشبیه فشرده اضافی، بیشتر به‌کار رفته است؟

(۱) مرد سیلاب گران‌سنگ حوادث نیستیم	رخت هستی را برون زین خانه می‌ریزیم ما
(۲) آن‌که مژگانش ترازو می‌شد از دل، خلق را	این زمان خارِ سَرِ دیوارِ باغِ حُسن اوست
(۳) باغ عقل است آن که در عمری رساند میوه‌ای	آفتاب عشق بر هرکس که تابد خام نیست
(۴) لنگر تسلیم پیدا کن که بحر حق‌شناس	بارها موج خطر را مدّ احسان کرده است

۷۶- در کدام گزینه فقط برخی از پایه‌های تشبیه به کار رفته است؟

تذکره

- (۱) صدا چون بوی گل در جنبش آب
- (۲) سینه‌ام چون غنچه صد چاک است و جیبم پاره نیست
- (۳) مرا در دل درخت مهربانی
- (۴) صائب به مقامی نرسیدیم ز سستی
- به آرامی به هر سو پخش می‌گشت
- چون کنم چون گل ندارم دست پیراهن دری
- به چه ماند به سرو بوستانی
- از خاک چو نی گرچه کمر بسته دمیدیم

۷۷- تعداد تشبیه کدام بیت در مقابل آن به‌درستی ذکر شده است؟

تذکره

- (۱) در آتش عشق تا نسوزی نظر به داغ وفا ندوزی
- (۲) با شعر همچو شهد ازین پس به باغ وصل
- (۳) تا غمزه مست تو کمان ساخت ز ابرو
- (۴) خانه چون فانوس از شمع جمالت روشن است
- که از چراغ هوس فروزی تنور افسرده نان نگیرد (۳)
- بر گل نشین که نحل چنین انگبین تویی (۴)
- شد تیر بلا را دل عشاق نشانه (۲)
- ماه چون پروانه می‌گردد به گرد بام تو (۴)

۷۸- در کدام بیت، تشبیه بلیغ غیراضافی وجود دارد؟

- (۱) شراب وصلت اندر ده که جام هجر نوشیدم
- (۲) رخسارش آتش و دل بیچارگان سپند
- (۳) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت
- (۴) گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد
- درخت دوستی بنشان که بیخ صبر برکندم
- لعل لبش می و جگر خستگان کباب
- طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود
- اول بلا به مرغ بلند آشیان رسد

۷۹- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما
- ما مریدان روی سوی قبله چون آریم چون
- در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم
- عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است
- چسبست یاران طریقت بعد از این تدبیر ما
- روی سوی خانه خمار دارد پیر ما
- کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
- عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما»

(۱) هر مصراع از این غزل، چهار پایه آوایی دارد.

(۲) ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون جزء قلمروهای فکری این غزل است.

(۳) استفاده از آرایه‌های ادبی چون تشبیه و تشخیص

(۴) اولین پایه آوایی مصراع اول «دوش از مس جد» است.

۸۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
- (۲) آن چه سعی است من اندر طلبت بنمایم
- (۳) خویشتن را چون فریبی؟ چون نپرهیزی ز بد؟
- (۴) ز نقش‌بند قضا هست امید آن حافظ
- که در مقام رضا باش و از قضا مگریز
- این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد
- چون نهی، چون خود کنی عصیان، بهانه بر قضا
- که همچو سرو به دستم نگار باز آید

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد

صفحه ۳۴ تا ۶۵

۸۱- «در سال ۱۳۸۴ یک جفت دوقلوی همسان به دلایلی به پرورشگاه سپرده می‌شوند. پژوهشگران طی تحقیقاتی در سال ۱۴۰۰ متوجه شدند سرپرستی

هر یک از آن‌ها به خانواده‌های جداگانه‌ای سپرده شده است. اکنون یکی از آن‌ها دارای مهارت نقاشی بسیار بالایی است، در حالی که دیگری از

کشیدن یک نقاشی ساده نیز عاجز است.» کدام گزینه در مورد عبارتی که خواندید درست است؟

(۱) عواملی از درون باعث تفاوت در مهارت نقاشی شده است.

(۲) احتمالاً یکی از دوقلوها از نظر ژنتیکی استعداد نقاشی بیشتری داشته است.

(۳) یادگیری از عوامل مهم محیطی است و این تفاوت را تبیین می‌کند.

(۴) معمولاً دختران ظرافت بیشتری دارند، شاید فردی که نقاش بهتری است دختر باشد.

۸۲- یک روان‌شناس قصد دارد در زمینه روان‌شناسی رشد مشغول به کار شود. به ترتیب درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- بررسی تغییرات نوجوانان در دوران بلوغ در حیطه کاری این روان‌شناس است.

- بررسی تغییرات نوزادان در حیطه کاری این روان‌شناس نیست.

- این روان‌شناس فقط جنبه جسمانی رشد را بررسی می‌کند.

- این روان‌شناس فقط یک جنبه رشد مثل رشد هیجانی را بررسی نمی‌کند.

(۱) درست - نادرست - درست - درست (۲) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - نادرست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - درست - نادرست

۸۳- کدام یک از مصراع‌ها یا ابیات زیر را می‌توان به ترتیب، در زمره عوامل محیطی و وراثتی قرار داد؟

الف) پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است

ب) سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد

ج) بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستم

د) نرود میخ آهنین در سنگ

(۴) ج - د

(۳) ج - ب

(۲) الف - ب

(۱) الف - د

۸۴- کدام یک از عبارت‌های زیر راجع به عوامل وراثتی نادرست است؟

نکته

(۱) برخی از صفات وراثتی از بدو تولد ظاهر می‌شوند.

(۲) تغییری که دارای برنامه زیستی باشد با رسش مرتبط است.

(۳) عوامل دارای برنامه زیستی هرگز از محیط تأثیر نمی‌پذیرند.

(۴) راه رفتن عموم کودکان در ۱۵ ماهگی دال بر وجود رسش است.

۸۵- درستی و نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون احساس، توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری اطلاق می‌شود.

- عوامل محیطی، در رشد زبانی دوره کودکی تأثیر بسزایی دارد و یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی، اسباب‌بازی است.

- کودکان قبل از دوره دبستان، هدایای کوچک‌پرازش را بر هدایای بزرگ‌کم‌ارزش ترجیح می‌دهند.

- ترجیح هدایایی با ویژگی ظاهری کم‌ارزش بر ویژگی باطنی پرازش در دوران قبل از دبستان، مصادف با دوره کودکی اول است.

(۲) د - ن - د - ن

(۱) ن - د - ن - ن

(۴) ن - د - د - ن

(۳) ن - ن - ن - د

۸۶- کدام گزینه توضیح دقیق‌تری از پدیده زیر ارائه می‌دهد؟

«با مشاهده حرکات دست کودک متوجه می‌شویم که او ابتدا با دست‌هایش به اشیاء مختلف ضربه می‌زند و آن‌ها را تکان می‌دهد و با افزایش سن،

کم‌کم می‌تواند با انگشتانش اشیاء کوچک را بگیرد.»

(۲) فراگیری زودتر حرکات درشت

(۱) بارز بودن رشد جسمانی کودک

(۴) تغییرات در اعضای بدن

(۳) تغییرات سریع رشد جسمانی

۸۷- کدام گزینه با تصویر روبه‌رو هم‌خوانی دارد؟

(۱) شباهت‌های افراد در سن شروع توانایی‌ها تنها مربوط به عوامل محیطی است.

(۲) عوامل محیطی، ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.

(۳) یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی، ارتباط با همسالان است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر

بسزایی دارد.

(۴) عوامل محیطی، در درون فرد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل

مختلف رشد تأثیرگذار است.

۸۸- کدام گزینه در مورد فرد زیر نادرست است؟

نهایی

«مهدی دانش‌آموز کلاس دهم است. او گاهی اوقات احساس می‌کند بسیار انسان خوشبختی است و زندگی را از اعماق وجود می‌ستاید و گاهی نیز

احساس می‌کند زندگی چیزی بیهوده است و علاقه‌اش را به فعالیت‌های روزمره از دست می‌دهد.»

(۱) تغییرات هیجانی مهدی ممکن است به خاطر کاهش و افزایش هورمون‌هایی مانند دوپامین و اکسی‌توسین باشد.

(۲) احتمالاً رشد و تغییرات فیزیولوژیکی، مانند رشد قلب و مغز و... می‌تواند بر هیجانات مهدی تأثیرگذار باشد.

(۳) مهدی می‌تواند از «احساس پوچی» خود به عنوان منبعی برای یک رفتار مثبت و سازنده استفاده کند.

(۴) این نوع رفتار مهدی نشان می‌دهد که او در رشد هیجانی خود دچار مشکل شده و به احتمال زیاد بیمار است.

۸۹- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب، کدام است؟

- نوجوانان بهتر از کودکان، قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه هستند.

- سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد و در نتیجه، نوجوانان با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر خود بهتر سازگار می‌شوند.

- توصیه برای مقابله با نوجوانی که احساس تمایز اغراق‌آمیز با دیگران دارد این است که ویژگی‌های منحصر به فردی که نوجوان برای خود قائل است را

بپذیریم.

- نوجوانان بهتر از کودکان قادر به بهره‌گیری از احتمال‌های مختلف در پیش‌بینی یک موقعیت هستند.

(۱) درست - درست - نادرست - درست (۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست (۴) درست - نادرست - درست - درست

۹۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر، نادرست است؟

- خود واقعی همان ویژگی‌های فردی، و خود آرمانی ویژگی‌هایی است که فرد دوست دارد داشته باشد.

- نوجوانان در این دوره، تغییراتی را در حیطه‌های مختلف رشد تجربه می‌کنند و در ابتدای این دوره به پختگی می‌رسند.

- رویش موی صورت در پسران از «ویژگی‌های جنسی اولیه» می‌باشد.

- لازمه دستیابی به توانایی بهتر قضاوت کردن در مورد موضوعات، رشد سریع اخلاقی در دوره نوجوانی و جوانی است.

(۴) یک

(۳) دو

(۲) سه

(۱) چهار

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مواعظ قیمّة

(تمارین درس ۱)

صناعة التّلميع في الأدب الفارسیّ

(تا پایان قواعد درس ۲)

صفحة ۱۰ تا ۲۵

عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۹۱ - ۹۶)

۹۱- «يَكُونُ أَحَدُ أَحَبَّتِي تَمَارًا. هُوَ أَمَارَةٌ بِالْمَعْرُوفِ وَ مُتَوَكِّلٌ عَلَى خَالِقِ كُلِّ مَخْلُوقٍ!»:

تفاوت

(۱) یکی از یارانم از خرمافروشان است. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و توکل او بر آفریننده تمام مخلوقات می‌باشد!

(۲) یکی از دوستانم که خرمافروش می‌باشد، فرمان‌دهنده به کارهای نیک است. او متوکل بر آفریدگار همه مخلوقات است!

(۳) یکی از یارانم خرمافروش می‌باشد. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای می‌باشد!

(۴) یکی از دوستان خرمافروشم، بسیار فرمان‌دهنده به کارهای نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای است!

۹۲- «تَفْتِيْشُنَا عَنِ الْمَالِ وَ الرَّاحَةِ قَدْ يُسَبِّبُ أَنْ يُمرَّرَ عَيْشُنَا الصَّعْبَ!»:

(۱) جست‌وجوی ما از دارایی و آسایش گاهی باعث می‌شود که زندگی سخت‌مان تلخ شود!

(۲) گاهی جست‌وجوی ما برای ثروت و راحتی سبب تلخ شدن زندگی سخت‌مان می‌شود!

(۳) گاهی دنبال مال و آسایش می‌گردیم درحالی که باعث تلخ شدن زندگی سخت ما می‌شوند!

(۴) جست‌وجوی ثروت و راحتی گاهی زندگی ما را که سخت است، تلخ می‌کند!

۹۳- «حَلَّتِ الطَّائِرَةُ الْحَرْبِيَّةَ وَ مَرَّرَتْ عَيْشَ حَبِيبِي كَمَا تَشَاءُ غَدَاتِي فِي الْعَشِيَّةِ وَ الْغَدَاةِ.»:

(۱) در آغاز روز و آغاز شب بود که هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوست من طبق خواسته دشمنانم تلخ شد.

(۲) هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوستم را تلخ کرد همان‌طور که دشمنانم در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.

(۳) هواپیمای جنگی بر زمین نشست و زندگی دوستم را ویران کرد همان‌طور که دشمنان شبانه‌روزی می‌خواستند.

(۴) هواپیمایی در جنگ فرود آمد و با زندگی دوست من بازی کرد همان‌طوری که دشمنان من در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.

۹۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) سَوْفَ نَتَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ بِمُسَاعَدَةِ أَسَاتِذِنَا الْمَجْدِّ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ: زبان عربی را با کمک استادی کوشا بعد از سه ماه یاد می‌گیریم!

(۲) كَانَ أَوْلَئِكَ الْكُفَّارَ يَحْتَوْنَ هَجْرَ الْمُسْلِمِينَ فِي الْقُلُوبِ: این کافران جدایی مسلمانان را در بیابان‌ها دوست دارند!

(۳) جَمَالَ الْمَرْءُ فَصَاحَةً لِّسَانَهُ: زیبایی هر انسانی به شیوایی بیان اوست.

(۴) ﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: خداوند به هر کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌دهد.

٩٥- عَيْنِ الصَّحِيحِ: «بسیاری از شاعران ایرانی بیت‌هایی آمیخته با عربی می‌سرودند که آن را ملمّع می‌نامیدند.»

- (١) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة بالعربيّة سمّوها بالملمّع.
- (٢) كثيرٌ الشعراءِ الإيرانيّين كانوا يُنشدون أبياتاً ممزوجةً باللّغة العربيّ يُسمّون بالملمّعات.
- (٣) كانوا أكثر شعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة باللّغة العربيّة سمّوا بالملمّعات.
- (٤) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّين يُنشدون أبياتاً ممزوجةً بالعربيّة يُسمّونها بالملمّع.

٩٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي مَفْهُومِ الْبَيْتِ التَّالِي: «آزموده را آزمون خطاست!»

- (١) وصفتُ كلَّ مَلِيحٍ كما تحبُّ و تَرْضَى.
- (٢) مَنْ جَرَّبَ المَجْرِبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ.
- (٣) قَدْ تُقَتِّشُ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ.
- (٤) تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي الْخَالِقِ.

٩٧- عَيْنِ لِلْفَرَاغِ الْكَلِمَةُ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى فِي الْمَعْنَى: «خضراء - أسود - . . . - أبيض»

- (١) بَنَفْسَجِي (٢) حَمَرَاء (٣) فِضِّي (٤) أَصْغَر

٩٨- عَيْنِ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا اسْمُ فَاعِلٍ:

- (١) يَعْمَلُ الْعُمَالُ كُلَّ الْأَيَّامِ فِي الْمَصْنَعِ!
- (٢) يَلْعَبُ اللَّاعِبُونَ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي الْمَلْعَبِ!
- (٣) دَخَلْتَ الْمَفْرَدَاتِ الْمُعْرَبَةَ بِمَعْجَمٍ!
- (٤) أَحْبَبْتُ مُعَلِّمِي لِلْفَلَسَفَةِ كَثِيرًا!

٩٩- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ:

- (١) يَشْتَغِلُ الْحَدَّادُ فِي الْمَتَجَرِّ!
- (٢) حَاوَلَ الْكُفَّارُ أَنْ لَا يَتَقَدَّمَ الْإِسْلَامُ!
- (٣) تَقَدَّمَ الطَّالِبُ الْعَلَّامَةُ بِشَهَامَتِهِ!
- (٤) يَسْتَعْمِلُ النَّاسُ الْجَوَالَ فِي خِلَالِ الْيَوْمِ!

١٠٠- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ وَ اسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ مَعًا:

- (١) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْجَاهِلِ وَ الْكَذَّابِ.
- (٢) إِنَّهُ مِنَ الْكُتَّابِ الْمَشْهُورِينَ وَ هُوَ عَلَّامَةٌ فِي ذَلِكَ الْعَصْرِ.
- (٣) يَعْمَلُ الْمُوظَّفُونَ مَعَ الْفَلَاحِينَ فِي الْمَزَارِعِ لِلزَّرَاعَةِ.
- (٤) صَنَعَ الْحَدَّادُ بِمُسَاعَدَةِ الْعُمَالِ وَسِيلَةً مُتَحَرِّكَةً لِنَقْلِ الْبَضَائِعِ.

فلسفه و زندگی / آغاز تاریخی

فلسفه

صفحه ۱۹ تا ۳۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فلسفه (۱)

۱۰۱- کدام یک از گزینه‌های زیر به تفاوت فیلسوف با سایر مردم عادی در نظردهی در مورد مسائل بنیادین اشاره ندارد؟

تفاوت

(۱) فیلسوف، تابع برهان و استدلال است، نه افراد و اشخاص.

(۲) فیلسوف با روش درست به مسائل وارد می‌شود و پاسخ می‌دهد.

(۳) فیلسوف درباره مسائل بنیادین، به نحو جدی فکر می‌کند.

(۴) فیلسوف ابتدا سخنان عامه مردم را نمی‌پذیرد.

۱۰۲- کدام گزاره درست است؟

(۱) فیلسوف واقعی درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و تابع برهان و استدلال است.

(۲) فیلسوف واقعی باید به درستی استدلال‌ها پی ببرد و آن‌ها را بپذیرد.

(۳) از نظر فیلسوف، مسائلی چون خدا، آزادی، اختیار، رنج و خوشبختی مسائل عادی هستند.

(۴) فلسفه از توانایی منطق کمک نمی‌گیرد و باید خود مغالطه‌ها را تشخیص دهد.

۱۰۳- کدام عبارت درباره تمثیل غار افلاطون نادرست است؟

(۱) مردم درون غار فکر می‌کنند سایه‌ها، اشیای واقعی هستند و تمام سر و صداها از آن‌ها است.

(۲) کسی که بتواند زنجیرش را پاره کند و از غار بیرون بیاید، به سرعت با نور حقیقت آشنا خواهد شد.

(۳) تمثیل غار افلاطون مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیرمنطقی است.

(۴) انسان ره‌اشده از غار در نهایت می‌تواند نوری را که عامل شناخت اشیا است، ببیند.

۱۰۴- اندیشه‌های «هستی و وجود، حقیقتی ثابت دارد.» و «تأکید بر نقش عقل در درک حرکت و سکون» به ترتیب، به کدام فیلسوف مربوط می‌شوند؟

تفاوت

(۲) هراکلیتوس - پارمنیدس

(۱) پارمنیدس - هراکلیتوس

(۴) هراکلیتوس - هراکلیتوس

(۳) پارمنیدس - پارمنیدس

۱۰۵- به ترتیب، هر عبارت سخن کدام فیلسوف می‌تواند باشد؟

الف) دامنه یک کوه با این که از یک سمت سربلایی محسوب می‌گردد، اما از سمت دیگر نیز سرپایینی است و این دو جمله تضادی با هم ندارند.

ب) حتی کره ماه هم از آب نشأت گرفته است.

ج) دو مفهوم «بودن» و «شدن» با یکدیگر متفاوت‌اند و نمی‌توان آن‌ها را یکی دانست.

د) عناصر اولیه موجودات همان اعداد و اصول اعدادند.

(۲) هراکلیتوس - تالس - پارمنیدس - فیثاغورس

(۱) پارمنیدس - فیثاغورس - هراکلیتوس - هرمس

(۴) هراکلیتوس - فیثاغورس - هراکلیتوس - فیثاغورس

(۳) پارمنیدس - تالس - فیثاغورس - تالس

۱۰۶- استدلال تالس برای این گزاره که «همه چیز از آب ساخته شده است»، چیست؟

نکته

(۱) تغییرات آب در درجات بالا و پایین

(۲) نیاز حیوانات به نوشیدن آب

(۳) این که بیشتر زمین از آب پوشیده شده است.

(۴) این که آب مایع است و می تواند در زمین فرو رود.

۱۰۷- کدام گزاره نادرست است؟

(۱) برای ریشه شناسی اندیشه های فلسفی امروزی، باید بر شناخت زمان و مکان آغاز فلسفه تأکید داشت.

(۲) گاهی ممکن است از جملات فلسفی استفاده کنیم؛ بدون این که بدانیم متعلق به چه شخصی هستند.

(۳) وجود تمدن، اندیشیدن در مورد مسائل فلسفی را به دنبال خواهد داشت.

(۴) تمدن هایی در گذشته بوده اند که هیچ اثری از آن ها به ما نرسیده است.

۱۰۸- به ترتیب، پایه گذاری فلسفه به چه زمانی برمی گردد و کدام عامل از دل مشغولی های نخستین فلاسفه یونان نیست؟

(۱) شش قرن پیش از میلاد - شناخت مغالطات

(۲) ۵۸۰ پس از میلاد - درد و رنج و سعادت در هستی

(۳) شش قرن پیش از میلاد - تغییر و تحولات عالم هستی

(۴) ۵۸۰ پس از میلاد - تبیین عالم طبیعت

۱۰۹- کدام گزینه درباره فلسفه در ایران باستان نادرست است؟

(۱) در ایران باستان حکیمان و فیلسوفانی می زیسته اند که خداپرست بوده اند.

(۲) سهروردی معتقد است فلاسفه ایران باستان فقط قبل از فلاسفه یونان باستان می زیسته اند.

(۳) در دوره کیانیان، انسان های بزرگی بوده اند که دارای اندیشه فلسفی و سلوک معنوی بوده اند.

(۴) ایران باستان از سرزمین های فلسفه خیز بوده و تفکرات فلسفی در آن رواج داشته است.

۱۱۰- کدام گزینه پیرامون فیثاغورس و پیروان او نادرست است؟

(۱) فیثاغورس، پایه گذار ریاضی و هندسه و یکی از پایه گذاران فلسفه است.

(۲) فیثاغورس، ریاضیات را به گونه ای خاص با منطق و علم کلام در هم آمیخت.

(۳) به گفته ارسطو، فیثاغوریان نخستین کسانی بودند که خود را وقف ریاضیات کردند.

(۴) اولین بار فیثاغورس از واژه کیهان استفاده کرد.

فلسفه (۱) - آشنا

۱۱۱- فیلسوف واقعی کسی است که ...

(۱) درباره مسائل فلسفی به طور کامل و نه جدی می‌اندیشد.

(۲) با هر روشی وارد مسائل فلسفی می‌شود.

(۳) باورهای منظم و ناپیوسته دارد و می‌تواند برای آن‌ها استدلال ارائه دهد.

(۴) درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی آن‌ها پی ببرد، پذیرای آن‌ها خواهد بود.

۱۱۲- به ترتیب، از کدام مورد به اندیشیدن فیلسوفانه تعبیر می‌کنند و پیامد آن کدام است؟

(۱) تأمل درباره باورهای مربوط به اشتغالات روزمره - رسیدن به ریشه‌های باورها و علت قبول کردن آن‌ها

(۲) آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها - رسیدن به ریشه‌های باورها و علت قبول کردن آن‌ها

(۳) تأمل درباره باورهای مربوط به اشتغالات روزمره - رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل

(۴) آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها - رسیدن به آزاداندیشی و کسب شخصیت مستقل

۱۱۳- کدام گزینه، جمله «فلسفه هر کس معنادهنده به زندگی اوست، زیرا ...» را به درستی و دقیق‌تر تکمیل می‌کند؟

(۱) بدون تفکر فلسفی، ترک عادت‌های نابخردانه و غیرمنطقی محال و غیرممکن است.

(۲) باورهایی که فلسفه ما را می‌سازند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب اهداف ما دارند.

(۳) کار فلسفه، معنابخشی به زندگی انسان است.

(۴) بدون تفکر فلسفی، انسان در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی او معنای نادرستی به خود می‌گیرد.

۱۱۴- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) انسان‌های وارسته دوره کیانیان هم فیلسوفانه می‌اندیشیدند و هم از عرفان بهره‌مند بودند.

(۲) معلوم نیست هر جا که تمدنی بوده، کسانی هم بوده‌اند که درباره مسائل اساسی می‌اندیشیدند یا نه.

(۳) تمدن‌های جدیدتر، مقدمه و پلکان تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر بوده‌اند.

(۴) تمدن یونان پیش از تمدن‌های چین، هند، بین‌النهرین و مصر شکل گرفته است.

۱۱۵- در کدام گزینه، گزاره کاملاً صحیحی بیان شده است؟

(۱) نه‌تنها در مورد دانش فلسفه بلکه در مورد هیچ دانش دیگری، نمی‌توان آغاز زمانی تعیین کرد.

(۲) نبود آثار مکتوب از یک تمدن، احتمال تفکر پیرامون مسائل هستی و زندگی بشر در آن تمدن را به صفر می‌رساند.

(۳) از آثار مربوط به تمدن‌های باستانی می‌توان به اوپانیشادها (سروده‌های زرتشت) و گاتاها (متون هندو) اشاره کرد.

(۴) تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند که خیل عظیمی از دستاوردهای آنها بدون استفاده فراموش شده‌اند.

۱۱۶- وجه اشتراک اولین فیلسوفان یونان چه بود؟

(۱) آن‌ها تغییرات جهان مادی را به روش عقلانی توضیح می‌دادند.

(۲) آن‌ها کوشش می‌کردند دگرگونی‌های طبیعت را از نظر تجربی تحلیل کنند.

(۳) اولین فیلسوفان یونان در آتن متولد شدند و در آن‌جا می‌زیستند.

(۴) آنان دانشمندانی بودند که در تمامی علوم زمان خود متبحر بودند.

۱۱۷- کدام گزینه را در مورد سوفیست‌ها نمی‌توان بیان کرد؟

(۱) به تقدّم پیروبودن بر درست‌بودن معتقد بودند.

(۲) تأثیرات ایونیا بر آتن از جمله دلایل پیدایش آن‌ها بود.

(۳) خودشان مبدأ نام‌گذاری خویش بودند.

(۴) تأکیدشان بر فن سخنوری به بی‌اعتباردانستن آراء متفکران پیشین انجامید.

۱۱۸- به ترتیب، جمله زیر مربوط به اندیشه‌های کدام فیلسوف است و نشان‌دهنده کدام عقیده وی می‌باشد؟

«هیچ چیز ثابتی وجود ندارد و نمی‌توان در یک رودخانه دو بار شنا کرد.»

(۱) هراکلیتوس - وحدت اضداد

(۲) پارمنیدس - تغییر و تحول دائمی جهان

(۳) پارمنیدس - وحدت اضداد

(۴) هراکلیتوس - تغییر و تحول دائمی جهان

۱۱۹- نظریات «تحول دائمی جهان»، «تفاوت میان بودن و شدن»، «وحدت اضداد» و «ثابت بودن هستی» به ترتیب، متعلق‌اند به:

(۱) هراکلیتوس - پارمنیدس - پارمنیدس - هراکلیتوس

(۲) پارمنیدس - پارمنیدس - هراکلیتوس - هراکلیتوس

(۳) هراکلیتوس - پارمنیدس - هراکلیتوس - پارمنیدس

(۴) پارمنیدس - هراکلیتوس - پارمنیدس - هراکلیتوس

۱۲۰- کدام گزینه پیرامون تمدن‌های باستانی چین، هند، بین‌النهرین و مصر صحیح می‌باشد؟

(۱) آثاری مبنی بر تفکر فلسفی از آنان به جای مانده است که نشان‌دهنده رواج فلسفه در آن‌ها می‌باشد.

(۲) اندکی بعد از تمدن یونان شکل گرفته‌اند و حکمت و فلسفه کم و بیش در آن‌ها رواج داشته است.

(۳) از آثار به جای مانده از این تمدن‌ها می‌توان به اوپانیشادها (سروده‌های زرتشت) اشاره کرد.

(۴) وطن انسان‌هایی وارسته بوده که هم دارای تفکر فلسفی و هم سلوک معنوی بوده‌اند.

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف حام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۶۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

و جعلنا من الماء كل شيء حي/
آثار حب الدنيا و عبادة الطاعات
درس‌های ۱۱ و ۱۲
صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۴۸

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۱۲۱ - ۱۲۵)

۱۲۱- ﴿وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾:

(۱) و مرا با رحمت خود در (میان) بندگان شایسته‌ها وارد کن.

(۲) و مرا با رحمت خویش میان بندگان که شایسته هستند قرار بده.

(۳) و مرا با رحمتی که صاحب آن هستی میان بندگان درستکارت وارد کن.

(۴) مرا با رحمت در (میان) بندگانی که درستکار هستند، قرار بده.

۱۲۲- «لَمَّا عَزَمْتَ أَنْ تَشْكُرَ مُنْقَذَهَا مَا وَجَدْتَ أَحَدًا وَلَكِنَّهَا شَاهَدَتْ دَلْفَيْنِ تَقْفُرُ قَرَبَهَا فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ!»

(۱) همین که درخواست کرد از آن‌که نجاتش داده تشکر نماید دلفین‌هایی را نزدیکش دید که می‌پرند!

(۲) هنگامی که عزم تشکر از نجات‌دهنده را نمود کسی را ندید اما دلفینی را دید که نزدیک او داشت می‌پرید!

(۳) وقتی که تصمیم گرفت از نجات‌دهنده‌اش تشکر کند کسی را نیافت ولی دلفین‌هایی را دید که با شادمانی در آب می‌پریدند!

(۴) زمانی که قصد نمودم از نجات دهنده‌ام تشکر نمایم کسی را نیافتم اما دلفین‌هایی را دیدم که نزدیکش با شادی می‌پرند!

۱۲۳- «إِجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا»:

(۱) مرا در چشمم، کوچک و در چشم‌های مردم، بزرگ قرار بده.

(۲) مرا در چشم‌های خودم، کوچک و در چشم مردم، بزرگ قرار بده.

(۳) در نظر خودم، کوچک و در نظر مردم، بزرگ قرار بده.

(۴) در نظرم، کوچک‌تر و در انظار مردم، بزرگ قرار بده.

۱۲۴- عَيْنِ الْخَطَا:

(۱) ذِكْرُ اللَّهِ شِفَاءُ الْقُلُوبِ: یاد خدا شفای دل می‌شود!

(۲) آفَةُ الْعِلْمِ النَّسيَانُ: آفت علم و دانش فراموشی است!

(۳) الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ: همنشین شایسته بهتر از تنهایی است!

(۴) لِسَانُ الْمُقَصِّرِ قَصِيرٌ: زبان مقصر کوتاه است!

۱۲۵- «دَلْفَيْنِ از حیوانات پستانداری است که به بچه هایشان شیر می‌دهند!»:

(۱) الدَّلفَيْنِ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغَارَهَا!

(۲) الدَّلفَيْنِ مِنَ اللَّبُونَاتِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغَارَهَا!

(۳) مِنْ حَيَوَانَاتٍ لَبُونَةٍ الدَّلفَيْنِ الَّذِي يُرَضِعُ صِغَارَهَا!

(۴) دلفین عن الحيواناتِ الَّتِي يُرَضِعُ صِغَارَهَا!

۱۲۶- عین الصحيح لترجمة الكلمة في العبارة «الأنفُ عضوٌ لا يمكنُ الشَّم بِدونه»:

(۱) شنیدن (۲) بوییدن (۳) دیدن (۴) چشیدن

۱۲۷- «شَرَفُ المرءِ بِالْعِلْمِ وَ الْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَ النَّسَبِ!» عَيْنُ الْأَنْسَبِ لمفهوم العبارة:

- (۱) اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش بد است / تربیت نااهل را چون گردکان بر گنبد است
- (۲) تا کسی گر از کسی بالا نشیند عیب نیست / روی دریا خس نشیند قعر دریا گوهر است
- (۳) شرف مرد به جود است و کرامت به وجود / هر که این دو ندارد عدمش به ز وجود
- (۴) اعتبار آدمی در دانش و فضل است و بس / نه به مال و جاه و منصب، نه به نام و نسب

۱۲۸- عَيْنُ الْخَبَرِ جَازًا وَ مَجْرورًا:

- (۱) في البحار الغواصون يستطيعون النقاط صور!
- (۲) صديقي المؤدّب من أفضل تلاميذ مدرستنا!
- (۳) هذا عمل من الأعمال الصالحة يقربك إلى الله!
- (۴) في تلك الإدارة الموظفون قائمون بواجباتهم جيّدًا!

۱۲۹- عَيْنُ «تَعْلَمُ» فِي مَحَلِّ «مَبْتَدَأ»:

- (۱) رجاء، تعلّم هذا الدّرس في الصّف جيّدًا!
- (۲) نَصَحَكَ أبوكَ بِتعلّم الدّروس!
- (۳) تعلّم الدّروس من أهمّ وظائف التّلميذ!
- (۴) تعلّم حميدٌ أن يَجْتَنِبَ عَنِ التّكاسل!

۱۳۰- عَيْنُ الْخَبَرِ مَبْنِيًّا:

- (۱) الحليب الطّازج مملوءٌ بالكالسيوم.
- (۲) خَيْركم من قرأ دروسه جيّدًا.
- (۳) جمالُ العلمِ نشرُهُ وَ ثَمَرَتُهُ العملُ بِهِ.
- (۴) هؤلاء الرّجال جالسون في القاعة.

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من کلام امیرالمؤمنین فی فضل القرآن/ الشجاعة فی الحق/ الکذب (قواعد درس ۲ تا پایان درس ۴) صفحه‌های ۱۸ تا ۵۴

عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۳۱ - ۱۳۶)

۱۳۱- «يَكُونُ أَحَدُ أَحَبِّتِي تَمَارًا. هُوَ أَمَارَةٌ بِالْمَعْرُوفِ وَ مُتَوَكِّلٌ عَلَى خَالِقِ كُلِّ مَخْلُوقٍ!»:

- (۱) یکی از یارانم از خرمافروشان است. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و توکل او بر آفریننده تمام مخلوقات می‌باشد!
- (۲) یکی از دوستانم که خرمافروش می‌باشد، فرمان‌دهنده به کارهای نیک است. او متوکل بر آفریدگار همه مخلوقات است!
- (۳) یکی از یارانم خرمافروش می‌باشد. او بسیار فرمان‌دهنده به کار نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای می‌باشد!
- (۴) یکی از دوستان خرمافروشم، بسیار فرمان‌دهنده به کارهای نیک است و متوکل بر آفریننده هر آفریده‌شده‌ای است!

۱۳۲- «تَفْتِيْشُنَا عَنِ الْمَالِ وَ الزَّاحَةِ قَدْ يُسَبِّبُ أَنْ يُمَرَّرَ عَيْشُنَا الصَّعْبَ!»:

- (۱) جست‌وجوی ما از دارایی و آسایش گاهی باعث می‌شود که زندگی سخت‌مان تلخ شود!
- (۲) گاهی جست‌وجوی ما برای ثروت و راحتی سبب تلخ شدن زندگی سخت‌مان می‌شود!
- (۳) گاهی دنبال مال و آسایش می‌گردیم درحالی که باعث تلخ شدن زندگی سخت ما می‌شوند!
- (۴) جست‌وجوی ثروت و راحتی گاهی زندگی ما را که سخت است، تلخ می‌کند!

۱۳۳- «حَلَّتِ الطَّائِرَةُ الْحَرِيَّةَ وَ مَرَّرَتْ عَيْشَ حَبِيبِي كَمَا تَشَاءُ عُدَاتِي فِي الْعَشِيَّةِ وَ الْغَدَاةِ.»:

- (۱) در آغاز روز و آغاز شب بود که هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوست من طبق خواسته دشمنانم تلخ شد.
- (۲) هواپیمای جنگی فرود آمد و زندگی دوستم را تلخ کرد همان‌طور که دشمنانم در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.
- (۳) هواپیمای جنگی بر زمین نشست و زندگی دوستم را ویران کرد همان‌طور که دشمنان شبانه‌روزی می‌خواستند.
- (۴) هواپیمایی در جنگ فرود آمد و با زندگی دوست من بازی کرد همان‌طوری که دشمنان من در شامگاه و صبحگاه می‌خواهند.

۱۳۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) سَوْفَ نَنْتَعِلُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ بِمُسَاعَدَةِ أَسَاتِنَا الْمَجْدِّ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ: زبان عربی را با کمک استادی کوشا بعد از سه ماه یاد می‌گیریم!
- (۲) كَانَ أُولَئِكَ الْكَفَّارَ يَحْبُونَ هَجَرَ الْمُسْلِمِينَ فِي الْقُلُوبِ: این کافران جدایی مسلمانان را در بیابان‌ها دوست دارند!
- (۳) جَمَالُ الْمَرْءِ فَصَاحَةُ لِسَانِهِ: زیبایی هر انسانی به شیوایی بیان اوست.
- (۴) ﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: خداوند به هر کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌دهد.

۱۳۵- عَيْنَ الصَّحِيحِ: «بسیاری از شاعران ایرانی بیت‌هایی آمیخته با عربی می‌سرودند که آن را ملمّع می‌نامیدند.»

(۱) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة بالعربيّة سمّوها بالملمّع.

(۲) كثيرٌ الشعراءِ الإيرانيّ كانوا يُنشدون أبياتاً ممزوجةً باللّغة العربيّ يُسمّون بالملمّعات.

(۳) كانوا أكثر شعراء الإيرانيّ أنشدوا الأبيات الممزوجة باللّغة العربيّة سمّوا بالملمّعات.

(۴) كان كثيرٌ مِنَ الشعراءِ الإيرانيّ يُنشدون أبياتاً ممزوجةً بالعربيّة يُسمّونها بالملمّع.

۱۳۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي مَفْهُومِ الْبَيْتِ التَّالِي: «آزموده را آزمودن خطاست!»

(۱) وصفْتُ كلَّ مَليحٍ كما تحبُّ و تَرْضَى. (۲) مَنْ جَرَّبَ المَجْرِبَ حَلَّتْ بِهِ التَّدَامَةُ.

(۳) قَدْ تُقَشُّ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ. (۴) تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي الْخَالِقِ.

۱۳۷- عَيْنَ الْفَرَاغِ الْكَلِمَةُ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى فِي الْمَعْنَى: «خضراء - أسود - . . . - أبيض»

(۱) بَنَفْسَجِي (۲) حَمْرَاء (۳) فَضِّي (۴) أَصْغَر

۱۳۸- عَيْنَ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا اسْمُ فَاعِلٍ:

(۱) يَعْمَلُ الْعَمَالُ كُلُّ الْأَيَّامِ فِي الْمَصْنَعِ! (۲) يَلْعَبُ اللَّاعِبُونَ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي الْمَلْعَبِ!

(۳) دَخَلْتُ الْمَفْرَدَاتِ الْمُعَرَّبَةَ بِمَعْجَمٍ! (۴) أَحِبُّ مُعَلِّمِي لِلْفَلَسَفَةِ كَثِيرًا!

۱۳۹- عَيْنَ مِنَ الْأَسْمَاءِ الْخَمْسَةِ مَا لَيْسَ إِعْرَابُهُ فَرْعِيًّا:

(۱) آدَمُ أَبُونَا وَ حَوَاءُ أُمَّنَا فَنَحْنُ إِخْوَانُ. (۲) لَا تَدْخُلِ الْحَدِيدَ فِي فَيْكِ فَيَجْرَحُ.

(۳) عَاتِبَ أَخَاكَ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِ. (۴) رَأَيْتُ الْأَخَ يَسْأَلُهُ الْمَعْلَمَ عَدَّةَ أَسْئَلَةٍ صَعْبَةٍ.

۱۴۰- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْأَسْمَاءِ غَيْرِ الْمَنْصُرْفَةِ:

(۱) أَشْتَغِلُ فِي مُحَافَظَةِ كَرْمَانَ مَعَ أَخِي. (۲) يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، لَا شَكَّ أَنْتُمَا نَاصِرَائِ!

(۳) «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ» (۴) «أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ»